УДК 811. 373

Осецька Н. Ф., ст. викладач, Ярмолюк Я. М., ст. 4 курсу ФЗГ
(Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне)

ВПЛИВ АНГЛІЦИЗМІВ НА СУЧАСНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ

Визначено роль англіцизмів у сучасній молодіжній мові та виділено позитивні й негативні риси даного впливу. Наведено основні причини виникнення такого явища.

Определена роль англицизмов в современном молодежном языке и выделены позитивные и негативные черты данного влияния. Приведены основные причины возникновения такого явления.

The role of Anglicisms in modern youth language was determined. Positive and negative features of the influence and the the main reasons of this phenomenon were given.

Ключові слова: англіцизми, жаргон, молодіжний сленг.

Актуальність теми. Невід'ємним атрибутом живого функціонування будь-якої мови є існування в ній своєрідних підмов – так званих соціолектів. Це мови, якими спілкуються окремі соціальні групи, представники певних професій та вікових категорій. Знакове місце серед них займають жаргони. Нині найпопулярнішим серед жаргонів є молодіжний сленг.

Суспільно-політичний розвиток безперервно розширює сленговий простір, а постійним джерелом нової лексики є англійська мова. Загальновживаними вже стали англіцизми: ок (ok), сорі (sorry), хай (hi), бай (bye), френд (friend), бой (boy), ґел (girl), бест (best) тощо. Тому на сучасному етапі дослідження ролі англіцизмів в сучасній українській молодіжній мові є досить доцільним і актуальним.

Дослідженням проблеми. Проблематика сленгу є предметом постійного наукового пошуку. Поняття сленгу знаходиться в сфері вивчення сучасної філології. Різні аспекти сленгу вивчалися в працях Е. Патріджа, І. Гальперіна, В. Вілюмана, М. Маковського, В. Балабіна, У. Потятинника. Вагомий внесок у дослідження американського сленгу зробив Г. Менкен.

Мета даного дослідження – визначити, яку роль відіграють англіцизми в сучасній українській молодіжній мові та окреслити позитивні і негативні риси даного впливу, а також вказати основні причини виникнення такого явища.

Сленг (від англ. slang – жаргон) – слова або вислови, які використовують люди деяких професій чи класових прошарків. Сленг традиційно протистоїть

офіційній загальноприйнятій мові й до кінця зрозумілий лише представникам порівняно вузького кола осіб, які належать до певної соціальної або професійної групи, яка впровадила в мову слово або вислів [1].

Інколи під сленгом розуміють викривлене, ненормативне, вульгарне мовлення, коли предмету надають принизливої оцінки, однак в своїй основі сленг має літературну мову або іншомовні вкраплення.

Молодіжний сленг – це окремий пласт національної мови, який відображає певною мірою рівень культури, освіченості, розвитку суспільства. У наш час він контрольований маскультурою, під вплив якої потрапляють різні категорії молоді [2].

Багато молодих людей не належать до якогось соціального або професійного угрупування, і все ж постійно користуються сленгом. Частина з них – це неосвічена молодь, яка просто не знає норм літературної мови. Інші ж добре володіють літературною українською мовою, але свідомо використовують сленг.

Причиною цього може бути протест молоді проти традиційних норм, вічний конфлікт «батьки – діти», непорозуміння зі старшим поколінням, незадоволення дійсністю. Усе це сприяє появі негативно забарвлених сленгових неологізмів і активному їх поширенню.

Постійним джерелом нової лексики у молодіжному слензі є англійська мова.

Англіцизм – це різновид запозичення; слово, його окреме значення, вислів тощо, які запозичені з англійської мови або перекладені з неї чи утворені за її зразком [3]. Англіцизми переважно усвідомлюються мовцями як чужорідний елемент і зберігають ознаки свого походження: фонетичні, словотвірні, семантичні [4].

Різновидом англіцизму є американізм – запозичення з американського варіанта англійської мови.

Виникнення англомовних сленгізмів в українській молодіжній мові є результатом не лише експансії самої англійської мови (через вивчення іноземної мови в школі, поширення літератури англійською мовою, захоплення англомовною музичною культурою, інтенсифікація міжнародних зв’язків), а й результатом популяризації західного способу життя, бажання молодих людей бути схожими на героїв популярних кінофільмів, телепередач, а звідси – часто спостерігається механічне перенесення англійських лексем на український ґрунт [4].

У жаргонізованому мовленні сучасної молодої людини можна помітити кілька лексем-англіцизмів, які вона використовує постійно, інші ж перебувають на периферії (мовець розуміє їх значення, але сам майже не використовує). При невимушеному спілкуванні вживання англіцизму служить певним контрастом, оригінальною лексемою з підвищеною експресивністю на фоні розмовної стилістично заниженої лексики. У ході проведеного соціолінгвістичного дослідження серед молоді з'ясувалося, що до найуживаніших слів

належать іменники: герл, сейшн, шузи, паті та прикметники: драйвовий, окейний, суперний та інші. До деяких лексем (байтовий, лукать, покет, спектра) респонденти легко віднаходили українські відповідники, але зазначали, що їх вживання є епізодичним, час від часу.

Процес появи англомовного сленгізму має дещо специфічний характер. На відміну від запозичень до літературної мови, де причиною запозичення є відсутність лексеми для позначення тієї чи іншої реалії, сленг часто запозичує лексичні елементи для номінації таких понять, які вже мають словесне оформлення в літературній мові. Це свідчить про вторинний характер молодіжного сленгу, його субхарактер, орієнтацію на систему літературної мови [5].

За сферою використання усі англіцизми в сучасному молодіжному сленгу можна поділити на кілька тематичних груп:

1. Предмети повсякденного вжитку – це англіцизми, які використовуються у повсякденному житті. Найчастіше вони приходять з реклам, молодіжних газет і журналів.

2. Комп'ютерні технології.

У сучасному світі досить поширеним є комп'ютерний сленг – своєрідна «мова», що виникла з появою електронно-обчислювальних машин (ЕОМ) у США в 1946 р. З розвитком ЕОМ в Україні теж почала зароджуватися специфічна мова, якою спілкуються програмісти. Порівняно молодий вік спеціалістів, які задіяні в цій сфері професійної діяльності, популярність комп'ютерів та Інтернету у молодіжному середовищі визначили моду на комп'ютерний сленг серед користувачів всесвітньої мережі. Знання сленгу, що дуже часто використовує молодь під час спілкування в електронних комунікаціях допомагає уникнути численних непорозумінь.

3. Емоції, реакції та оцінка дійсності – група англіцизмів, які переважно використовуються в повсякденному житті. Яскравим прикладом такого спілкування є переписка в чатах чи на форумах.

4. Назви людей за диференціацією – безпосередньо стосуються молоді, адже в основному молоді люди розуміють значення поданих слів і вживають їх у повсякденній мові.

5. Культурна сфера – англіцизми, пов'язані з молодіжною культурою, яка пропагандується засобами масової інформації, кінематографом та шоубізнесом.

6. Спортивна сфера.

Оскільки спорт відіграє невід'ємну роль в житті молоді, відповідно й спортивна культура нині все більше набуває західної тенденції і відображається в мові.

7. Саморозвиток, тренінг, методики.

Приклади вище наведених груп англіцизмів в сучасній молодіжній мові зведені у таблиці.

Таблиця

Сфера використання	Англіцизм в українській мові	Англійський відповідник
1. Предмети повсякденного вжитку 1.1. Одяг, взуття, побутові речі, продукти харчування	шузи найки боді ті-шот топік тренди айс ті айс бір фаст-фуд дрінк шот лонг	shoes Nike body T-shirt top trends ice tea ice beer fastfood to drink shot-drink long-drink
1.2. Гроші	мані еврики бакси	money euros backs
1.3. Кольори	вайт пінк	white pink
2. Комп'ютерні технології	і-нет ноут браузер погуглити чатитись веб-кем аська фейсбук скайп он-лайн форум дрова вінда біт	i-net notebook browser Google to chat web-cam ICQ Facebook Skype On-line forum drivers Windows Bit
3. Емоції, реакції та оцінка дійсності 3.1. Вигуки привітання, вітання та прощання	хай хеллоу бай ван сек кам бек піс (вам)	Hi Hello Bye one second come back peace

	чірс	cheers
	Хеппі Бьоздей	Happy Birthday
	сюрпрайз	surprise
	окей	okey
3.2. Вираження згоди або відмов	ок	ok
	ноу проблемз	no problems
	ноу	no
	сенкс	thanks
	соррі	sorry
3.3. Вираження ступеня задоволення	соу світ	so sweet
	супер	super
	файн	fine
	зе бест	the best
	кул	cool
	б'ютіфул	beautiful
	крейзі	crazy
	найс	nice
	анбелівбл	unbelievable
4. Назви людей за диференціацією	бой	boy
4.1. За віком і статтю	гай	guy
	бейби	baby
	герл	girl
	мен	man
	піпли	people
	олді	old
4.2. За родинними зв'язками	перенти	parents
	френди	friends
	герл-френд	girl-friend
	бой-френд	boy-friend
	ді-джей	DJ
4.3. За професією	ем-сі	MC
	пі-джей	PJ
	сек'юріті	security
	боді гард	body guard
	адмін	administrator
	піарщик	PR manager
4.4. За національною та расовою приналежністю	раша	Russia
5. Культурна сфера		
5.1. Різноманітні стилі музики та субкультури	попса	pop music
	транс	trance music
	хаус	house music

5.2. Видовищні заходи, концерти 5.3. Кіно, музика, мода, телебачення	електро техно хард-рок альтернатива джангл фанк андер граунд репер еммо паті денс диско фест батл корпоротив фаєр-шоу шоу-біз м'юзік холл рімейк супер стар Юкрейніан Фешн Вік Файна Юкрайна Камеді Клаб фентазі муві селебрітіс стайл бойз-бенд	electro music techno music hard rock alternative music dgungle fank underground rep emmo party dance disko fest battle to corporate fire-show show-business music hall remake super star Ukrainian Fashion Week Fine Ukraine Comedy Club fantasy movie celebrities style boys-band
6. Спортивна сфера	фітнес-клуб пілатес степ шейпінг бодібілдинг армреслінг пейнтболл фолл сноуборд	fitness club pilates step shaping-up body building arm wrestling paint-ball fall snowboard
7. Саморозвиток, тренінг, методики	тім-білдінг модератор флеш-моб спіч	team-building moderator flash-mob speech

Джерело: складено на основі [6, 7].

Таким чином, слід відзначити велике значення англіцизмів у процесі формування словника сучасної молодої людини. Процес запозичення відбувається постійно, віддзеркалюючи нові реалії життя, даючи їм нові найменування. Але не можна допустити, щоб такі процеси проходили стихійно, невмотивовано, бо часто яскрава та приваблива запозичена лексема є зовсім непродуктивною в системі сучасної української мови.

На сьогодні англіцизми в молодіжному сленгу займають важливе місце, але необхідно пам'ятати, що їхнє надмірне вживання веде до збідніння рідної мови. З одного боку такі сленгові вирази можна вважати згубними для української мови, проте з іншої – їх вживання інколи просто необхідне з погляду на глобальний вплив англомовної культури та технологій. Тому важливо поважати й зберігати традиції української літературної мови, а використовувати дані вирази в певному соціально-культурному оточенні, де вони справді будуть доречні.

1. Голдованський Я. Словник англіцизмів [Електронний ресурс] / Я. Голдованський. – Режим доступу: http://www.slovnyk.lutsk.ua. **2.** Василенко Ю. А. Сучасний український молодіжний сленг / Ю. А. Василенко. – Львів, 2009. – 8 с. **3.** Українська мова. Енциклопедія. – К. : Українська енциклопедія, 2000. – С. 25. **4.** Ажнюк Б. М. Мовні зміни на тлі деколонізації та глобалізації / Б.М. Ажнюк // Мовознавство.– 2001. – № 3. – 45 с. **5.** Англійські слова в українській мові // Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія. – К. : Наукова думка, 1973. – С. 140. **6.** Зорівчан Р. Г. Іноземна мова як засіб глибшого пізнання мови / Р. Г. Зорівчан // Рідне слово. – Випуск 7. – К., 1973. – С. 58. **7.** Комп'ютерний сленг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://netiquette4uth.blogspot.com.

Рецензент: ст. викладач Косолапов В. І. (НУВГП)